

Historia katedry

 katedra-wawelska.pl/historia-katedry/katedra-krolewska

Katedra na Wawelu pełni szczególną rolę w historii Państwa Polskiego ze względu na fakt, iż przez czterysta lat była kościołem polskich królów. Począwszy od Władysława Łokietka w Katedrze na Wawelu koronowali się wszyscy polscy królowie, z wyjątkiem Stanisława Leszczyńskiego i Stanisława Augusta Poniatowskiego. Datą przełomową była odprawiona 20 stycznia 1320 roku uroczystość koronacji Władysława Łokietka, który zjednoczył rozbite ziemie polskie. Odtąd przed ołtarzem głównym Katedry Wawelskiej dokonywały się najważniejsze ceremonie państwowe: koronacje, śluby, chrzty i pogrzeby królewskie.

Rezydujący na Wawelu monarchowie uczestniczyli w mszach i nabożeństwach w Katedrze Wawelskiej, która była połączona z Zamkiem Królewskim specjalnym przejściem, dostępnym jedynie królowi i jego rodzinie. Po prawej stronie ołtarza stał niegdyś tron królewski, jednak od czasu utracenia przez Polskę suwerenności przeniesiono tu siedemnastowieczny tron biskupów krakowskich. Ponad nim znajduje się baldachim, który zawieszono z okazji koronacji Augusta III Sasa w 1734 roku.

Król Władysław Łokietek

Król Kazimierz Wielki

Trzeba również pamiętać, że Katedra Wawelska, to miejsce pochówku polskich monarchów. Początkowo królów chowano w komorach grobowych znajdujących się pod posadzką. Pierwszym, który spoczął na Wawelu był król Władysław Łokietek. Począwszy od króla Kazimierza Jagiellończyka ustalili się zwyczaj grzebania królów w osobnych kaplicach dobudowanych do Katedry. Jako pierwsza powstała Kaplica Świętokrzyska bogato zdobiona dekoracją malarską przez malarzy ruskich, ze wspaniałym nagrobkiem króla Kazimierza Jagiellończyka wyrzeźbionym przez Wita Stwosza, uznawanym za arcydzieło sztuki późnogotyckiej. Wyjątkowym nagrobkiem jest nagrobek króla Jana Olbrachta w niezwyklej renesansowej oprawie architektonicznej w formie antycznego łuku triumfalnego zaprojektowanej przez Franciszka Florentczyka, który wystawiła królowi jego matka – królowa Elżbieta Rakuszananka.

Wśród licznych kaplic Katedry Wawelskiej na szczególną uwagę zasługuje kaplica ufundowana przez króla Zygmunta I Starego zwana Zygmuntowską. Zaprojektowana przez włoskiego mistrza Bartolomeo Berrecci i wykonana w latach 1519-1533 przez rzeźbiarzy włoskich stanowi perłę renesansu Europy Środkowej. Jednak sam Król Zygmunt I Stary

oraz jego następcy wraz z członkami królewskich rodzin są pochowani w podziemnych kryptach katedralnych. Większość znajdujących się tam trumien i sarkofagów królewskich to prawdziwe arcydzieła sztuki odlewniczej takie jak sarkofagi Zygmunta Augusta, Stefana Batorego i Zygmunta III oraz złożone miedziane trumny Władysława IV oraz jego żony Cecylii Renaty.

Król Władysław Jagiełło

Król Władysław Warneńczyk

Król Kazimierz Jagiellończyk

Król Jan Olbracht

Ostatnie nagrobki królewskie – króla Michała Korbuta Wiśniowieckiego i Jana III Sobieskiego wzniesiono w połowie XVIII wieku z fundacji Księcia Michała Kazimierza Radziwiłła.

Galeria nagrobków królewskich w Katedrze na Wawelu:

Nagrobek króla Władysława Łokietka

Król Władysław Łokietek – fragment nagrobka

Nagrobek króla Kazimierza Wielkiego

Król Kazimierz Wielki- fragment nagrobka

Nagrobek króla Władysława Jagiełły

Król Władysław Jagiełło – fragment nagrobka

Nagrobek króla Kazimierza Jagiellończyka

Król Kazimierz Jagiellończyk – fragment nagrobka

Nagrobek króla Jana Olbrachta

Król Jan Olbracht – fragment nagrobka

Nagrobek króla Władysława Warneńczyka

Król Władysław Warneńczyk – fragment nagrobka

Koronacje królewskie na Wawelu

20 I 1320	Władysław I Łokietek i jego żona Jadwiga kaliska
25 IV 1333	Kazimierz Wielki i jego żona Aldona Anna Giedyminówna
17 XI 1370	Ludwik Węgierski
15 X 1384	Jadwiga Andegaweńska
4 III 1386	Władysław II Jagiełło
25 II 1403	Anna Cylejska, druga żona Jagiełły
19 XII 1417	Elżbieta Pilecka, trzecia żona Jagiełły
12 II 1424	Zofia Holszańska, czwarta żona Jagiełły
25 VII 1434	Władysław Warneńczyk
25 VI 1447	Kazimierz IV Jagiellończyk
10 II 1454	Elżbieta Rakuszancka, żona Kazimierza IV Jagiellończyka
23 IX 1492	Jan I Olbracht

12 XII 1501	Aleksander I Jagiellończyk
24 I 1507	Zygmunt Stary
8 II 1512	Barbara Zapolya, żona Zygmunta Starego
18 IV 1518	Bona Sforza, żona Zygmunta Starego
20 II 1530	Zygmunt II August
8 V 1543	Elżbieta Habsburżanka, pierwsza żona Zygmunta II Augusta
4 XII 1550	Barbara Radziwiłłówna, druga żona Zygmunta II Augusta
30 VI 1553	Katarzyna Habsburżanka, trzecia żona Zygmunta II Augusta
21 II 1574	Henryk Walezy
1 V 1576	Stefan Batory i Anna Jagiellonka
27 XII 1587	Zygmunt III Waza
31 V 1592	Anna Habsburżanka, żona Zygmunta III Wazy
11 XII 1605	Konstancja Habsburżanka, żona Zygmunta III Wazy
6 II 1633	Władysław IV Waza
15 VII 1646	Ludwika Maria Gonzaga, żona Władysława IV Wazy, potem Jana II Kazimierza Wazy
17 I 1649	Jan II Kazimierz Waza
29 IX 1669	Michał Korybut Wiśniowiecki
2 II 1676	Jan III Sobieski i Maria Kazimiera
15 IX 1697	August II Mocny
17 I 1734	August III i Maria Józefa